

PODNEBJE ali KLIMA
ponovitev

1. Skrbno preberi besedilo, v katerem je podčrtanih več besed. Šest jih je pravilnih, pet pa napačnih. Za vsako podčrtano besedo je v oklepaju prazna črta. Če je beseda pred oklepajem pravilna na črto naredi kljukico, če je napačna, na črto napiši pravilno rešitev.

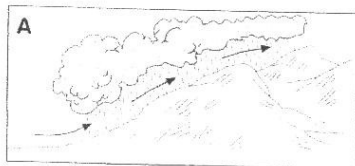
Med različnimi plini je v zraku največ dušika (✓) in ogljikovega dioksida (O₂). V zraku je vedno nekaj primesi. Kadar se njihova koncentracija ( ) poveča do takšne stopnje, da začne ogrožati žive organizme, govorimo o onesnaževanju ( ) zraka. Pojav kislega ( ) dežja nastane zaradi ogljikovih (KISELINA) in dušikovih ( ) spojin, iz katerih nastanejo baze (KISLINIS). Zaradi kislega dežja umirajo predvsem listnati (EGZLASTI) gozdovi. Mešanico dima, strupenih plinov in megle imenujemo smog ( ). Spodnja plast atmosfere se imenuje stratosfera (TROPOSFERA).

2. Naštej podnebne dejavnike in podnebne elemente.

Podnebni dejavniki so: OBDO SIVINA, RELIEF, ODDALI OD MORJA, RETACIJA

Podnebni elementi so: TEMPERATURA, TLAK, VLAŽNOST, PADAVINE, VETER

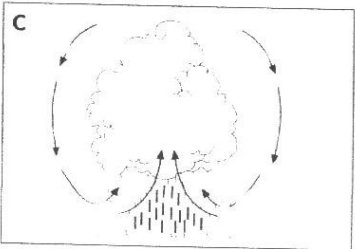
3. Glede na nastanek ločimo 3 vrste padavin, ki jih prikazujejo spodnje skice. K vsaki skici pripišite ustrezno vrsto padavin in na kratko opišite njihov nastanek.

OROGRAFSKE

CIKLONSKÉ
OROGRAFSKE

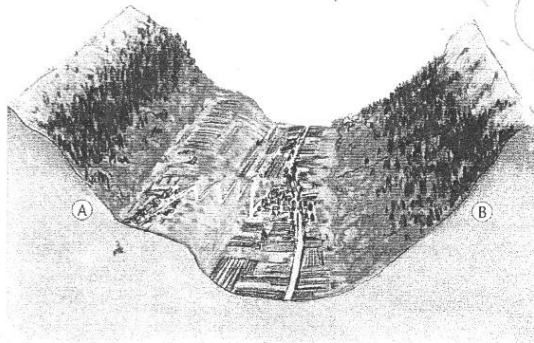
KONVEKCIJSKE

4. Besede v levem stolpcu smiselno poveži z besedami v desnem, tako da pred vsako besedo v levem stolpcu vpišeš (le eno) ustrezno številko iz desnega stolpca.

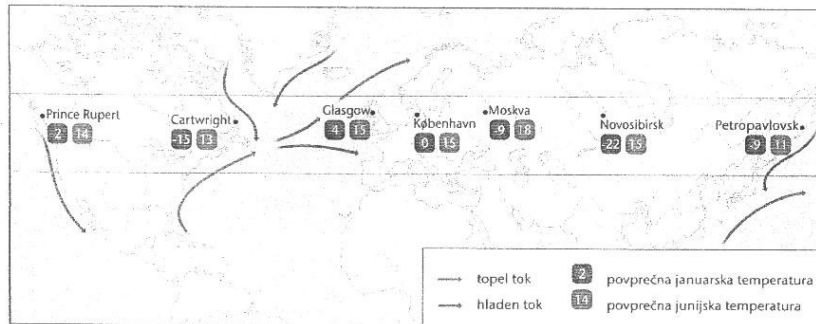
3	vreme	1. relief, morski tokovi, geografska širina
3	podnebje	2. odklon
4	podnebni elementi	3. trenutno stanje v ozračju
1	podnebni dejavniki	4. temperatura, zračni tlak, vlaga
2	Coriolisova sila	5. povprečni letni potek vremena v določenem kraju
		6. kroženje Zemlje okoli Sonca

5. Oglej si risbo in odgovori na vprašanja.

- a) katero pobočje (A ali B) je poseljeno? A
- b) Na katerem pobočju so njivske površine? A
- c) Na katerem pobočju je več gozda? B
- č) Na katerem pobočju segajo iglavci globlje v dolino? B
- d) Na katerem pobočju sega gozd do večje nadmorske višine? A
- e) katero pobočje prejema manj sončnega sevanja? B Ali je takšno pobočje prisojno ali osojno? OSOJNO

6. Oglej si karto, na kateri je prikazanih sedem krajev na približno isti geografski širini. Pri vsakem kraju sta dva podatka: prvi je povprečna januarska temperatura, drugi pa povprečna julijska temperatura. Na karti so narisani tudi topli in hladni morski tokovi. Odgovori na vprašanja.

a) kateri kraj ima najnižjo povprečno januarsko temperaturo? Kaj je vzrok za to?

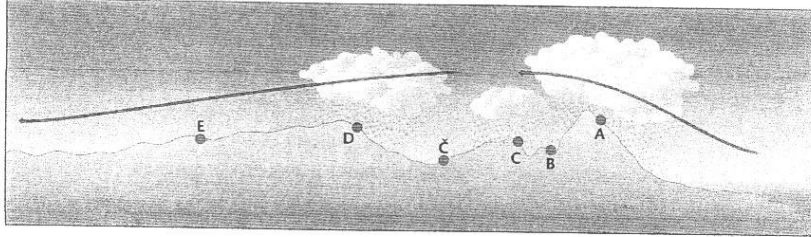
NOVOSIBIRSK VEŽI V CELINI (KI MORA),
MAJEN CAZI ZAROKU

b) Zakaj ima Glasgow višjo povprečno januarsko temp. kot Cartwright?

ZARADI ZAVRSKEGA TOKA

c) kateri podnebni dejavnik odločilno vpliva na podnebje v Severni Evropi? Imenuj ga.

- 7) Na risbi je gorstvo, na katerem je s črkami od A do E označenih šest točk. Prevladujoča smer vetra je od desne (od morja) proti levi (prek gora). Odgovori na vprašanja.

- a) Ob morju je manj padavin, v gorah pa se njihova količina zelo poveča. Kako imenujemo padavine v gorah glede na njihov nastanek? Fog
- b) Zakaj prihaja na gorskih pobočjih večkrat do kondenzacije vlage in nastanka padavin kot nad morjem?

- c) Na kateri izmed šestih točk pade po tvojem največ padavin? A

- č) Na kateri točki pade najmanj padavin? E

- d) Na kateri točki, C ali D, pade več padavin? Pojasni svoj odgovor. D

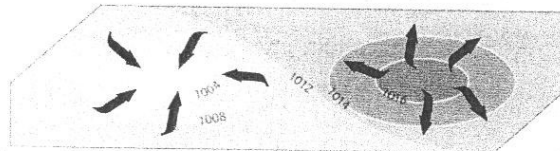
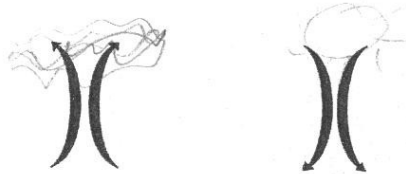
D, ker se D vija pregrata

- 8) Skica prikazuje kroženje zraka v ciklonu in anticiklonu na severni polobli.

- a) Na prazno črto pod vsako skico napiši, ali gre za ciklon ali anticiklon.

- b) V katero smer (v primerjavi z urinimi kazalci) pihajo vetrovi v anticiklonu oz. ciklonu? Ciklon - levo, anticiklon - desno

- c) Nad katero skico bi lahko narisal oblake, nad katero pa sonce? Doriši.

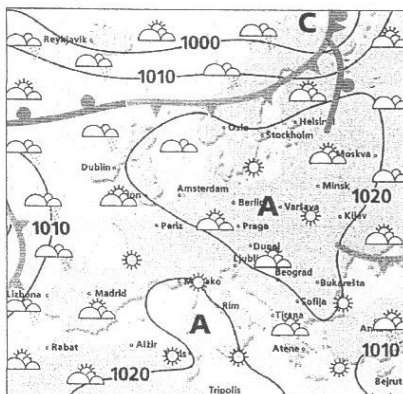

NIZKI CIKLON

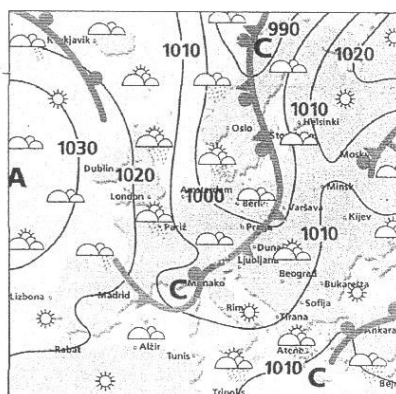
VISOKI ANTICIKLON

ANTICIKLON $\Rightarrow$ $\nearrow$
 CIKLON $\Rightarrow$ $\nwarrow$

9. Oglej si dve prognostični karti iz časopisa Delo. Na prazno črto pod vsako napiši, kakšno vreme (sončno, deževno) pričakuješ naslednji dan v Ljubljani.

DOBRO

SLABO

10. Kateri kraj označen s črkami A, B, C ali D prejme NAJVEČ oz. NAJMANJ padavin v Sloveniji? Kaj je vzrok takšnim razlikam? Imenuj pokrajini, kjer ležita kraja B in C. Padavine v kraju B in C so različnega nastanka. Kakšnega nastanka so padavine v kraju B oz. v kraju C?

B - ALPE (PREGRADA) C - VARNJA (ODPA)
D - PREKUPNEJE A - VE
 B - OROGRAFSKA, C - KONVEKCIJSKA

11. Včasih se zgodi, da temperatura zraka z višino nekaj časa narašča. Kako se imenuje ta pojav, ki je prikazan na skici?

TEMP. OBRAT

